

بررسی تنوع و فراوانی جوامع فیتو پلانکتونی دریاچه سد توده بین در استان زنجان

سپیده خطیب حقیقی

کارشناس پژوهشی، پژوهشکده آبروی پروری آبهای داخلی، مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، بندر انزلی، ایران

چکیده

هدف از این پژوهش تعیین پراکنش، فراوانی و تنوع جوامع فیتو پلانکتونی دریاچه سد خاکی توده بین واقع در استان زنجان بود. نمونه برداری فیتوپلانکتونی طی یک دوره یک ساله در ۳ ایستگاه از پاییز ۱۳۸۷ الی تابستان ۱۳۸۸ انجام گرفت. در این بررسی ۳۴ جنس از ۶ شاخه فیتوپلانکتونی شامل شاخه Chlorophyta با ۱۴ جنس بیشترین تعداد جنس‌های فیتو پلانکتونی را به خود اختصاص داده بودند و شاخه Bacillariophyta (۱۰ جنس)، شاخه Cyanophyta (۳ جنس)، Euglenophyta (۲ جنس)، Pyrrophyta (۴ جنس) و Chrysophyta (۱ جنس) شناسایی گردید. غالبیت فیتوپلانکتونی در دریاچه توده بین مربوط به شاخه باسیلاریوفیتا بوده که ۷۷ درصد جمعیت سالانه را تشکیل داده و جنس‌های غالب آن *Cyclotella*، *Nitzschia* و *Synedra* می‌باشد. شاخه کریزوفیتا با فراوانی ۱۴/۵ درصد با جنس *Dinobryon* در مقاوم دوم قرار داشت. سایر شاخه‌های فیتوپلانکتونی از درصد جمعیتی کمتری برخوردار بودند. غالب بودن شاخه باسیلاریوفیتا علاوه بر نمایه کیفیت بیولوژیک خوب آب نقش مهمی در تغذیه بسیاری از ژئوپلانکتون‌ها ایفا می‌کند. نتایج آزمون واریانس چند عامله تفاوت معنی‌دار بین اثرات متقابل دو عامله گروه‌های فیتوپلانکتونی و ایستگاه و همچنین ایستگاه و فصول را از خود نشان نمی‌دهد ($P > 0.05$). اما اثرات متقابل گروه‌های فیتوپلانکتونی و فصول قابل مشاهده می‌باشد ($P < 0.05$). بطور کلی به نظر می‌رسد دریاچه توده بین از لحاظ تراکم فیتوپلانکتونی زیاد غنی نبوده که می‌تواند بدلیل خالی شدن حجم زیادی از آب سد در هر سال به‌منظور کشاورزی و میانگین نسبتاً پایین سالانه دمای آب و دوره سه ماهه یخبندان باشد.

واژه‌های کلیدی: فیتو پلانکتون، تراکم، تنوع، دریاچه توده‌بین، استان زنجان.

مطالعات علوم زیستی و زیست فناوری

دوره ۶، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۹، صفحات ۱۰۳ - ۹۰